

La Voz de Galicia, 17 Maio 1987, p. 23.

Que cadaquén fale o que lle pete

Por CARLOS LUIS RODRIGUEZ

Hai dous elementos fundamentais pra evitar que un idioma minoritario coma o galego esmoreza. Dunha banda a vontade política e o labor concienciador da élite intelectual. Da outra, a utilidade dese idioma como instrumento cotián de comunicación entre a xente.

Por moitas leis e campañas que se fagan, se a lingua reivindicada non sirve de vencello e non se axeita ás necesidades do mundo moderno, está condenada a se converter en lingua ritual pra minoritarios usos literarios ou políticos.

A función crea o órgano, e a necesidade de comunicación a lingua. Os órganos sen función acaban atrofiados, e as linguas que perden o seu sentido comunicador, quedan reducidas a un papel folclórico.

Perigo

¿Corre o noso idioma ese perigo? Si. Anque os 17 de maio son días propicios para facer estoupar foguetes de optimismo, compre decir que o galego non está a salvo, nin moito menos. Decretos de Bilingüismo e Leis Normalizadoras son factores necesarios mais non suficientes. Poden, en todo caso, asegurar o emprego ritual, formal, oficial do idioma, pro non abundan pra consolidalo socialmente.

Máis aínda cando a xente decátase de que a cuestión lingüística é un dos temas que fai abroiar con mais claridade o comporta-

mento hipócrita de parte da nosa clase política. ¿Qué creto social pode ter, por exemplo, un parlamentario que bota grandes paroladas dende a tribuna de oradores a prol da normalización lingüística e da introdución do galego en tódolos niveis do ensino, e logo e un castelán falante habitual, e ten aos seus fillos estudando o bachillerato no estranxeiro?

A clave é a normalización, entendendo por tal que o uso do galego sexa algo normal e libre. A convivencia entre os dous idiomas que se falan en Galicia tense que basear en dous principios: a protección legal de ambos dous, e a liberdade para que cadaquén emregue o que lle pete, cando lle pete e onde lle pete.

Normalizar, desde logo, non é impoñer. A letra non entra con sangue. As linguas e os idiomas están en función dos pobos que as falan, e non ao revés. Pretender recuperar o galego convertíndoo en bandeira política que diferencia e separa en vez de unir, é anormalizar o idioma e provocar o rexeitamento social.

Atacar

Porque ademais, os anormalizadores do galego reivindicán un idioma atacando outro. Reparen no detalle de que estes grupos que andan emborronando os carteis das carreteras, non piden que sexan escritos en galego e castelán, o cual sería plausible e razoable.

Os queren só en galego, e cando a seu spray xusticieiro atopa un indicador bilingüe, tachan o texto castelán. E somentes unha pequena anécdota, reveladora da ideoloxía sectaria e intolerante destes grupos minoritarios que, sen darse conta, empézanse a parecer no seu fanatismo lingüístico a aqueles outros que facían do «español» a lingua do Imperio.

Galicia é un país que reúne tódalas condicións pra facer posible un bilingüismo fecundo: A Galicia castelán-falante e a galego-falante non son dous mundos lonxanos e incomunicados, do mesmo xeito que o medio rural e o urbano mundo literario e fiel reflexo desta «mestizaxe» idiomática.

Rosalía é tan boa poetisa en galego como prosista en castelán. Curros é un escritor bilingüe, Murguía defende en castelán o idioma galego, e nos nosos días as obras de un Cela ou dun Torrente están escritas nun castelán agalegado absolutamente enxebre e inconfundible.

Temos a sorte de seremos unha encrucillada entre dous mundos culturais e idiomáticos ricos e con grandes posibilidades de futuro. Non existe na nosa sociedade conflito lingüístico, agás o provocado por pequenos grupos de fanáticos. As condicións sociais e políticas pra o frolecemento do galego como idioma non só simbólico senon tamén útil, son óptimas.

Daquela ¿qué é o que falla?